

מרכז רותם עד הבית –

עקרונות מנחים לעבודה "מרחוק" עם צעירות במצבי חירום

במסמך הקודם כתבנו אודות פרקטיקות לזיהוי מרחוק של מצבי חירום בקרב צעירות. במסמך זה נציג עקרונות מנחים ודרכי עבודה עם צעירות במצבים אלה. עקרונות ודרכי עבודה אלה משמשים אותנו גם בימי השגרה אך מקבלים חשיבות יתרה ומשמעויות נוספות בימי הקורונה. **העקרון שמוביל את הפעולה שלנו הוא המענה לשאלה:** איך להיות רלוונטיות לצעירות? איך אנחנו יכולות להתאים את עצמנו למצבים המשתנים? איך אנחנו יכולות ליצור מענים המותאמים לצרכים העכשוויים?

במציאות הנוכחית התשובות לשאלות אלה אינן פשוטות שכן גם אנחנו וגם הצעירות והצעירים חשופים ביחד לאותה מציאות. נוצרת מציאות טראומטית משותפת (לביא, נוטמן-שורץ ודקל, 2015). משבר הקורונה ייצר מציאות טראומטית כלל עולמית, כך שגם נשות המקצוע וגם הצעירות והצעירים חווים מצב משברי המשפיע על כולם. מציאות זו מאתגרת את קשר העזרה אך גם יכול להוות הזדמנות ייחודית לחיזוק הקשר, ליצירת סולידריות בין נשות מקצוע לצעירות ובין הצעירות לבין עצמן. כל זאת, מתוך תפיסה של סולידריות ועמידה זו לצד זו. בתוך המציאות המשותפת יש חוויות רבות ודומות עם זאת, אסור לנו לשכוח שכאנשי מקצוע, פעמים רבות, המשאבים האישיים והחברתיים העומדים לרשותנו רבים או מגוונים יותר מאשר אלו שעומדים לרשותן של צעירות ולכן יש לנו ולארגונים אפשרויות לסיוע.

אז מה נעשה כדי להיות רלוונטיות לצעירות?

1. נהיה אקטיביות ביצירת קשר:

יישוג הוא אחד מעקרונות העבודה במרכז רותם בימי השגרה ויתר על כן בימי משבר. היישוג מתבטא ביצירה אקטיבית של נוכחות בכל מישורי הקשר השונים ובכל הכלים השונים שיפורטו. העקרון מבוסס על כך שאשת המקצוע אינה מחכה שהצעירות יפנו אליה, אלא תיזום בעצמה מפגשים וקשר, כמעין "רדאר דואג", שמטרתו להעביר את התחושה שאנו רואות את הצעירות ומתעניינות בהן. גם הימי קורונה ניזום אנחנו את הקשר. נפגין נוכחות ונזמין למפגש וירטואלי ולא נתייאש גם אם הנוכחות בו מועטה. נמשיך למצוא דרכים מגוונות להיות נוכחות: בהתאמת שפת הדיבור, אמצעי יצירת הקשר ועוד.

2. נציע תמיד מפגש אישי, חברתי וקבוצתי:

במהלך משבר הקורונה ותקופות חירום באופן כללי, גילינו שהנטייה היא לדאוג קודם כל לצרכים האישיים ולהתמקד בליווי הפרטניים. אך במקביל לליווי האישי, קיימת חשיבות רבה להמשיך לקיים את המפגשים הקבוצתיים על מנת להתמודד עם מצב החירום. יש חשיבות למפגש הקבוצתי הן בהפגת הבדידות והן בתחושה של יצירת משמעות. ניתן לראות כי העבודה הקבוצתית מאפשרת שיח על המציאות המשותפת ומציאת פתרונות משותפים המבוססים על אחדות ותמיכה הדדית. הקבוצה יכולה להתקיים בכל טכנולוגיה תקשורתית: העבודה הקבוצתית לא מסתכמת רק במפגשים בזום, אלא ממשיכה גם באמצעות קבוצות הוואטספ הפעילות ודרך ערבות הדדית שנקרמה בין הצעירות בצורה חברתית.

3. נגיש משאבים ומיצוי זכויות:

אחד האתגרים המרכזיים שמשבר הקורונה הציב בפני העולם כולו היה המשבר הכלכלי והתעסוקתי. יתר על כן, עבור צעירות זה אתגר קריטי. צעירות רבות נשארו ללא משאבים בסיסיים וזקוקות לסיוע חומרי (מזון, תרופות, חובות וצרכים בסיסיים אחרים) ולסיוע במיצוי הזכויות. על מנת לסייע בהיבט זה, יצרנו סקר אנונימי שנשלח לכלל הצעירות בשבוע הראשון לקורונה על מנת להבין מה הצרכים ולהערך לקראת סיוע. לאחר מכן, יצרנו קשר עם כל הצעירות מתוך עקרון היישוג הפראקטיבי, על מנת להבין מה הצרכים של כל אחת. במקביל, יצרנו קשר עם כל הרשויות וארגוני הסיוע השונים על מנת להעניק סלי מזון, תלושים ועזרה כלכלית לצעירות. חשוב לציין כי מעבר לכך, הבנו כי צורך בסיסי נוסף הוא אמצעי תקשורת ולכן הקמנו מערך של תרומות מחשבים ניידים לצעירות.

4. נסייע ביצירת תחושת משמעות:

משמעות חשובה לכולנו. ולכן השקענו במיוחד בתקופת הקורונה מאמצים רבים בהמשכיות של תחושת המשמעות- הן עבור עצמנו והן עבור הצעירות. בתוך המציאות המבודדת, ובהיעדר תעסוקה או מפגשים חברתיים, תחושת "חוסר המשמעות" התגברה. תחושה זו יכולה להעצים תחושת בדידות ואף דיכאון. על מנת להתמודד עם כך, היה חשוב לנו לאפשר מקום של משמעות עבור הצעירות. למשל "להיות שם" עבור צעירה אחרת - גם עבור זו שבדרך כלל נמצאת שם עבורי, לעודד ביטוי והשתתפות של צעירות באמצעות אמנות או כתיבה ופרסום, לקיחת אחריות בתוך הקבוצה, התקדמות במטרה אישית (לדוגמא: להירשם ללימודים, לימודים מרחוק, למצוא תעסוקה זמנית וכדומה).

5. תמיכה רגשית: "להיות שם"

אחרון בסדר ההצגה אך לא בסדר החשיבות הוא דגש על "להיות שם", במקום שהצעירה צריכה, ולהציע תמיכה רגשית נגישה ומותאמת. התמיכה הרגשית מתבטאת לא רק בשיחות הקבוצתיות, אלא בנוכחות היום יומית, הזמינות גם מחוץ לשעות העבודה "הקבועות", והפרואקטיביות בחיזור ובניסיון ליצירת קשר. התמיכה הרגשית לא תמיד התבטאה בפתרון לבעיות קונקרטיים, אלא גם בהכלה של המצב המורכב ולפעמים אף שהייה משותפת בו.

נכתב על ידי צוות מרכז רותם:

ד"ר מיכל קומם, רוני איל-לובלינג, נעם שומן-הראל, רחל לוי-הרץ, נעמי לוינסון-סרוסי, אגת סולד, איה פרי, מוריה מיכאלי, גון ברד, רח קרמר, מייסון אלפינש, רוני כהן, נוגה עמרני, הדס סבג, שני הזאני, דניאל בקר, אליה באומפלד, ליאור בכר, איה אלטורי, שחר זילברברג, אלה בר-חג'מה, נוי בן אבו, סיראג' עבד אלקאדר, נינאל מוצ'ילוב